

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันอุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของไทยกำลังจะต้องเผชิญกับการแข่งขันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเตรียมรับมือกับการเปิดตลาดเสรีสิ่งทอในปี พ.ศ. 2548 นี้ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าจะต้องพบกับคู่แข่งผู้ส่งออกจากหลากหลายประเทศ รวมถึงตลาดสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศไทยเอง ก็ต้องแข่งขันกับผู้ผลิตต่างชาติที่จะเข้ามาตีตลาด ดังนั้นการเตรียมความพร้อมของการผลิตสิ่งทอ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่ม จึงเป็นหนึ่งในกลยุทธ์เชิงรุก ของกระทรวงพาณิชย์

เดิมที่อุตสาหกรรมสิ่งทอ และอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในประเทศไทยจัดได้ว่ามีต้นทุนด้านแรงงานต่ำ แต่ในปัจจุบันค่าแรงของไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงเกิดคู่แข่งที่สำคัญอย่างเช่น จีน เวียดนาม ที่มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า และมีคุณภาพทัดเทียมกัน นอกจากนี้แล้วประเทศไทยยังมีอุปสรรคคือ ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ไม่สามารถพัฒนาสินค้าคุณภาพดีราคาสูงสู่ตลาดโลกได้ การลงทุนในการทำวิจัยและพัฒนาน้อยทำให้ไม่สามารถผลิตสินค้าชนิดใหม่ๆ ได้ ซึ่งโครงสร้างของสินค้าเครื่องนุ่งห่มในประเทศไทยมีสัดส่วนดังนี้

ประเภทสินค้า	ร้อยละ
เสื้อผ้าสำเร็จรูป ร้อยละ	91.2
เครื่องยกทรง รัดทรง	6.58
ถุงเท้าและถุงน่อง	1.85
ถุงมือผ้า	0.45

ตารางที่ 1 แสดงสัดส่วนสินค้าเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทย

ที่มา : สำนักบริการส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก

(www.depthai.go.th/Interdata/service_product01/เครื่องนุ่งห่ม-มีค47.doc)

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา

ประเทศ	2002	2003	2004 (ม.ค.-มี.ค.)
สหรัฐอเมริกา	1,652.33	1,602.91	353.78
ญี่ปุ่น	186.44	199.31	67.60
สหราชอาณาจักร	198.27	206.40	56.66
ฝรั่งเศส	94.76	112.51	31.17
เยอรมนี	98.79	115.95	26.98
แคนาดา	89.52	80.57	18.83
เนเธอร์แลนด์	57.99	59.45	18.04
เบลเยียม	72.43	88.63	16.82
อิตาลี	27.97	36.18	12.69
สหรัฐอเมริกาบริติช	48.17	48.51	10.65
รวม 10 ประเทศ	2,526.67	2,550.44	613.22
อื่นๆ	453.00	471.18	127.88
มูลค่ารวม	2,979.68	3,021.62	741.10

ตารางที่ 2 แสดงมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทย
ที่มา : สำนักบริการส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก

(www.dephtai.go.th/Interdata/service_product01/เครื่องนุ่งห่ม-มีค47.doc)

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าการส่งออกเครื่องนุ่งห่มในไตรมาสแรกของปี 2547 (ม.ค.-มี.ค.) มีมูลค่า 741.10 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.64 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2546 เนื่องจากการส่งออกไปสหภาพยุโรปและญี่ปุ่นยังคงขยายตัวในอัตราสูงอย่างต่อเนื่อง (อิตาลี 64% ฝรั่งเศส 39% เนเธอร์แลนด์ 37% ญี่ปุ่น 23% สหราชอาณาจักร 17%) ส่วนตลาดญี่ปุ่นเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว ในขณะที่สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นตลาดหลักสำคัญของไทยยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง (-10.79%) เนื่องจากผู้ซื้อในสหรัฐฯ ได้หันไปนำเข้าจากประเทศจีน อินเดีย เวียดนาม ปากีสถาน บังกลาเทศ เป็นหลัก ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าจากประเทศอื่นๆ ลดลง จุดอ่อนของอุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยคือ โดยส่วนใหญ่เป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ซึ่งจะมีข้อกำหนดด้านการผลิตมาให้พร้อม และเมื่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าแรง วัตถุดิบนำเข้า ฯลฯ ลูกค้าก็จะย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่น จากสถานการณ์ดังกล่าวอาจสรุป

ได้ว่า ต้นทุนค่าแรงที่ต่ำไม่สามารถใช้เป็นข้อได้เปรียบ สำหรับอุตสาหกรรม สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยได้อีกต่อไป แต่ต้องอาศัยการพัฒนา รูปแบบเทคนิคใหม่ๆ ในการผลิต และการเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ให้กับผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย ผู้ประกอบการจึงควรผันตัวเอง มาผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูง และมีเอกลักษณ์ของตัวเอง เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น โดยใช้เทคโนโลยี และวิธีการผลิตอันทันสมัย

การจะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนนั้น จะต้องสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน ด้วยการมีสินค้าและบริการที่สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ด้วยคุณภาพที่ดีสม่ำเสมอ ต้นทุนต่ำ และส่งมอบทันเวลา นอกจากนี้ ยังต้องสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้อย่างรวดเร็ว โดยการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมา ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ จำเป็นจะต้องมีการผลิตที่มีประสิทธิภาพ

จำกัดขันธ์ ขุนพลแก้ว (2544) ได้ให้ความหมายของการผลิตที่มีประสิทธิภาพคือ การผลิตที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ไม่เกิดความสูญเปล่าหรือความสูญเสีย ทรัพยากรต่างๆ ในที่นี้ก็คือปัจจัยที่ใช้ในการผลิต ซึ่งได้แก่ แรงงาน เครื่องจักร วัตถุดิบ เวลา ฯลฯ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตนั้นสามารถทำได้หลายวิธี อาทิเช่น การปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อช่วยให้ปฏิบัติงานได้ง่ายและบรรลุผลมากขึ้น การลดความสูญเปล่าต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการผลิต การลดของเสีย การบำรุงรักษาเครื่องจักร การปรับปรุงให้พนักงานสามารถทำงานได้อย่างถูกต้องในเวลาทีรวดเร็ว โดยการฝึกอบรมและสอนงานให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการทำงานอย่างถูกต้อง แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่จะทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพได้ นั้น ก็ต้องอาศัยปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม ซึ่งนิยมเรียกว่า 4M อันประกอบไปด้วย ตัวบุคคลที่ทำการผลิต (Man) เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต (Machine) วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต (Material) และวิธีการทำงาน (Method) ต่างก็เป็นส่วนสำคัญในการผลิตทั้งสิ้น

บริษัทวาโก้ลำพูน จำกัด เป็นบริษัทในเครือของ บริษัทไทยวาโก้จำกัด (มหาชน) ซึ่งนับเป็นบริษัทผู้ผลิตชุดชั้นใน ในระบบอุตสาหกรรมแห่งแรกของประเทศไทย ตลอดระยะเวลาของการดำเนินงาน บริษัทได้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการกระบวนการผลิต และการบริหารงาน รวมทั้งได้ทำการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยร่วมกับทางสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม จัดทำโครงการสำรวจและวิจัยขนาดโครงสร้างร่างกายเด็กและสตรีไทยทั่วทั้งประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดมาตรฐานขนาดผลิตภัณฑ์ต่างๆ ปัจจุบันบริษัทฯ มีสาขาทั้งหมด 4 สาขา เป็นผู้นำแฟชั่นในตลาดชุดชั้นในสตรี อย่างไรก็ตามการดำเนินธุรกิจผลิตและจำหน่ายชุดชั้นในสตรี ก็ยังจัดอยู่ในประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (Garment) ซึ่งอยู่ท่ามกลางสภาวะการแข่งขันในธุรกิจ

ยุคปัจจุบัน ทั้งนี้หนึ่งในหลายๆปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจที่มีการผลิตก็คือ ต้องมีการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงจึงจะสามารถแข่งขันและอยู่รอดได้ แต่การที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้นั้น จำเป็นต้องทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อประสิทธิภาพการผลิต จึงจะช่วยให้สามารถหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตได้อย่างถูกต้อง และเนื่องจากการผลิตในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม จะมีจุดคอขวดอยู่ที่กระบวนการเย็บ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยการผลิตที่มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของทีมเย็บ โดยใช้กรณีศึกษาของบริษัทท้าวโก้ลำพูน จำกัด เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำแนวความคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับบริษัทที่สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยการผลิตที่มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของทีมเย็บของบริษัทท้าวโก้ลำพูน จำกัด

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อทราบปัจจัยการผลิตที่มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของทีมเย็บ ของบริษัทท้าวโก้ลำพูน จำกัด
2. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตขององค์กรการผลิตได้

นิยามศัพท์

Man-Hour (M-H) หรือชั่วโมง-คน หมายถึง หน่วยวัดแรงงาน คำนวณได้โดยการนำจำนวนคน คูณกับจำนวนชั่วโมง โดย 1M-H คือ คน 1 คน ทำงาน 1 ชั่วโมง

Set up time หมายถึง เวลาทั้งหมดที่ใช้ตั้งแต่เครื่องจักรหยุดเพื่อทำการถอดเปลี่ยน ติดตั้ง อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ รวมถึงการปรับค่าต่างๆ ให้ถูกต้อง จนเครื่องจักรสามารถทำงานได้อย่างปกติ จะทำเมื่อมีการเปลี่ยนรุ่นสินค้าที่ต้องผลิต

การระดมสมอง(Brainstorm) เป็นวิธีการในการระดมความคิดเห็นของบุคคลหลายคน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ